

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Selja jõe maastikukaitseala

2025

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Selja jõe maastikukaitseala
KKR kood	KLO1000179
Asukoht (maakonnad)	Lääne-Viru maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	1978. a võeti kaitse alla maastiku üksikobjektina Selja jõe ürgoru ning rannamoodustised Karepal ja Rutjal. Maastikukaitseala moodustati 2005. aastal.
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	2
sihtkaitsevööndite kogupindala	373,2 ha
piiranguvööndite arv	1
piiranguvööndite kogupindala	269,4 ha
IUCN kategooria(d)	Ib, IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Selja jõe loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	642,6
Maismaa pindala (ha)	614,8
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	258,8
Kaitsekorralduskava nimi	Selja jõe maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2017-2026
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	02.07.2025
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS, Keskkonnaameti veebiportaal	On olemas alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks pärandniitude tegevuskava, harjuse, jõesilmu ja paksukojalise jõekarbi kaitse tegevuskavad.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtusteks on lõhe, jõesilm, harjus, võldas ja paksukojaline jõekarp. Kaitsekorralduskava koostamise ajal olid kaitseväärtusteks vaid jõesilm ja lõhe. Kirjas on jõesilmu, lõhe, harjuse ja võldase esinemine, mistõttu vastavalt küsimusele vastamise suunistele loeb hindaja nende seisundi määratuks. Paksukojalist jõekarpi kaitsekorralduskavas ei mainita.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	kaitsekorralduskava	Kaitseväärtusteks on jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450), niiskuslembedes kõrgrohustud (6430), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning laialehised lammimetsad (91F0)
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Jõesilmu, lõhe, harjuse ja võldase andmed pärinevad jõgede hüdrobioloogilisest seirest. Paksukojalist jõekarpi kaitsekorralduskavas ei mainitavastavalt küsimustele vastamise suunistele loeb hindaja andmed puuduolukaks.
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Pärandniitude andmed on vananenud, paljud 2000. aastast. Metsaelupaikade andmed põhinevad asjakohasel inventuuril. Jõe kui Natura elupaigatüübi 3260* seisundi andmed on kehvad (paljud seisundinaitajad täitmata) kuid jõgede riikliku seire andmed on kvaliteetsed.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Tuvastatud on lüngad pärandniitude andmetes ja on kavandatud inventuur.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Kõik tuvastatud andmelüngad on täidetud.	kaitsekorralduskava, EELIS	Põhjalik pärandniitude inventuur tehti 2024. aastal.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas enamasti ei kasutata mõistet "survetegur", kuid neid on kirjeldatud negatiivsete mõjuteguritena vms. Kalastiku survetegureid on kaitsekorralduskavas kirjeldatud, seejuures on jõesilmu ja lõhet kirjeldatud pikemalt. Paksukojalise jõekarbi survetegureid ei ole mainitud. Elupaigatüüpide survetegurid on tuvastatud, välja arvatud niiskuslembede kõrgrohustute (6430) omad. Soostuvatel- ja soometsadel (9080*) survetegurid puuduvad.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enamale (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Kuna on teada kaitseväärtusteks olevate kalade elupaik, siis loeb hindaja ulatuse määratuks. Paksukojalise jõekarbi ja niiskuslembede kõrgrohustute (6430) survetegureid ega nende ulatust ei ole kirjeldatud.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	inimtekkelised veerežiimi muutused; rohumaade hülgamine; põllumajandus	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	Inimtekkelised paisud, mis halvendavad jõe ja seeläbi ka kalade seisundit.; Pärandniitude hoolduse lakkamine.; Veekogude reostus väetiste kandumisega veekogusse (Selja jõkke).
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud ammendavalt või on selgitatud, et selliseid survetegureid ei esine.	kaitsekorralduskava	Väljavõtte kaitsekorralduskava peatükist 2.2.1.1: "Peamised koormusallikad on farmid ja põllumajanduslik hajukoormus, mis annab suure osa lämmastikreostust ning kanaliseerimata piirkonnad ja Rakvere reoveepuhasti, mis annab suure osa fosforireostusest. Eesvoolude puhastamis- ja korrashoiutööde käigus suureneb Selja jõkke jõudev setekoormus." Nimetatud reostusallikad on peamiselt väljaspool kaitseala.
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärgid ei ole seatud niiskuslembestele kõrgrohustutele (6430), paksukojalisele jõekarbile, võldasele ja harjusele.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovivat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetset eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärgid ei ole seatud ja seega ei määratleta soovitud seisundit niiskuslembestele kõrgrohustutele (6430), paksukojalisele jõekarbile, võldasele ja harjusele.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Jah	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärgid on seatud asustuse struktuurile ja ajaloolisele maakasutusele.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmäärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitse-eesmärgid on seatud väärtuslikele maastikuelementidele, mis ei ole kaitse-eeskirjas kaitseväärtusena nimetatud.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Vajalik on pärandniitude taastamine ja hooldamine ning invasiivse võõrliigi, karuputke tõrje.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele, kuid kõik meetmed ei ole SMART	kaitsekorralduskava	Jõgedes ja ojades (3260), jõesilmu ja lõhe meetmed ei ole SMART.
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Jah	kaitsekorralduskava	Tegemist on administratiivmeetmetega, st mõjutegurid (rändetõkked, hajureostus, maaparandus) on reguleeritud mitmete seadustega. Meede näeb ette järelevalvet ja kontrolli, kas seaduseid täidetakse.
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Pooltel või enamal (50% - <100%) peamistest surveteguritest on vastav meede	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskava ei määra tegevusi nende survetegurite vähendamiseks, mida ei reguleeri looduskaitse seadus või Selja jõe maastikukaitsela kaitse-eeskiri. Sellised survetegurid on rändetõkked ja hajureostus.
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Jah - seire on piisav, et hinnata, kas kõik tegevused olid tulemuslikud/kaitse-eesmärgid on saavutatud	EELIS, KESE	Tehtud on metsaelupaikade ja pärandniitude inventuur, mis võimaldab hinnata kaitse-eesmärkide poole liikumist. Kalastiku ja jõe seisundit on hinnatud jõgedes riikliku seire raames. Maastikuliste väärtuste kaitse-eesmärkide saavutamiseks ei ole uuringut kavandatud, suures osas saab seda teha kaugseire teel.
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem, EELIS	Metsaelupaikade inventuuri tulemusel laiendati sihtkaitsevööndit ja on projekteeritav sihtkaitsevöönd. Pärandniitude inventuuri tulemusena on muutmisel kaitseväärtused (eelnevalt algatatud).
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Korraldati 2 avalikku koosolekut.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	hindaja teadmised	Paisu eemaldamise ja jõelõigu parandamise töid koordineerisid valdkonna spetsialistid. Karuputke tõrje ja niitude hooldamist nõustasin samuti spetsialistid.
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Jah - tekkis konflikte	Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem, hindaja teadmised	
rakendamine	protsess	Nimetage olulisemad konfliktkohad	kaitsekorra/piirangute rangus; vastuseis alal lubatud või läbi viidud tegevustele	Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem, hindaja teadmised	Maaomanik, kes ei saanud Keskonnaameti kooskõlastust hoone ehitamiseks, kaebas Keskonnaameti kohtusse (eelnesid kohtumised ja kirjavahetus).; Kaitsekorralduskava avalikustamise koosolekul olid kohalikud elanikud vastu, et Selja jões on harrastuskalapüük lubatud. Kohalike elanikke häirivad ebaviisakad ja prügistavad kalastajad.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud taastamistöödest on rakendatud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK) andmed	Kaitsekorralduskava ei ole eraldi välja toodud, mitu ha pärandniite peab taastama, on antud hooldatavate alade pindala 70 ha. Kuna valdav osa niitudest kaitsekorralduskava koostamise ajal ei hooldatud, eeldab hindaja, et need vajadis enne hooldamisega alustamist taastamist. 2025. aasta suveks on taastatud 13,3 ha pärandniite.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK) andmed	Varangu paisule on tehtud tehiskärestik jm jõe ja kalastiku seisundit parandavaid tegevusi, kuid need ei ole kaitsekorralduskavas ette nähtud. Tehiskärestik rajati CleanEST projekti raames.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) hooldust vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	kaitsekorralduskava, EELIS (hooldustoetuste andmekiht)	Kaitsekorralduskava näeb ette 70 ha pärandniitude hooldamise, 2024. a taotles hooldustoetust 27 ha.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Liigikaitse tegevusi kaitsekorralduskava ette ei näe. CleanEST projekti raames tehti Varangu paisule tehiskarestik ja parandati kalade elupaiku.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK) andmed	Kaitsekorralduskava näeb ette invasiivse võõrliigi sosnovski karuputke tõrje, mida on ka tehtud, kuid seda ei seostata otseselt ühegi kaitseväärtuse meetmena.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Pärandniitude taastamist ja hooldust on kavandatud pindalast tehtud oluliselt väiksemas mahus. Tegemata on kaitsekorralduskava vahehindamine.	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK) andmed, KESE, EELIS, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, KESE	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	Riigi Teataja, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	Kaitsekorralduskava näeb ette tulemuslikkuse vahehindamise (pole tehtud) ja kaitse-eeskirja muutmise (on tehtud).
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, külastustaristu virtuaalkontor, hindaja teadmised	Ühte mootorsõidukiga sõitmist keelavat liikluse märki pole paigaldatud, ebaseadusliku lõkkekohta likvideerimist kas ei toimu või toimub väga harva, pidevalt on ebaseaduslik lõkkekoht olemas.
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärged toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Jah	Loodushoiutööde (sh RMK) andmed	Varangu paisule on rajatud tehiskarestik ja parandatud kalade rände- ja kudetingumusi.
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poole (<50%) (suunis) liikide seisund on stabiilne või paranenud	KESE	Kalastiku seire andmetabeli registreeritud isendite arvu järgi võib lugeda jõesilmu seisundi võrreldes 2017. aastaga paranenuks, lõhe, võldase ja harjuse oma halvenenuks. Paksukojalise jõekarbi seisundi loeb hindaja 2022. a inventuuri alusel stabiilseks (Paksu jõekarbi (Unio Crassus) inventuur Viru alamvesikonna jõgedes, EMÜ, 2022). Aruandes on kirjas, et Selja jões on üldiselt suurelgrootute seisund hea, voolukiirus ja veehulk on karbile küllaldased, kuid tugev allikalisus talle ei sobi. Ühtegi elus isendit 2022. a proovialadelt ei leitud, kuid võib arvata, et teda siiski Selja jões vähearvukalt leidub. Põhjalik paksukojalise jõekarbi inventuur tehakse 2025. aastal.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	Lõhe, võldase ja harjuse seisund on seirepüükiel saadud isendite arvu järgi halvenenud (arvukus vähenenud võrreldes 2017. ja 2024. aastat)	KESE	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Harjuse kaitse tegevuskavas on võimaliku probleemina toodud hajureostus. Seirearuannete järgi on Selja jões kõrge lämmastikusisaldus.	harjuse kaitse tegevuskava, KESE jõgede seire aruanded	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	kaitsekorralduskava, KESE, EELIS	Jõge kui elupaigatüüpi jõed ja ojad (3260) ei ole kaitsekorraldusperioodil hinnatud, inventuur on kavandatud 2026. aastasse. Kuna Varangu paisule on rajatud tehiskärestik ja parandatud kalade rände- ja kudetingimusi, võib eeldada, et jõe kui elupaiga seisund on paranenud. Veemajanduskava kriteeriumite järgi on Selja jõe seisundit (KOOND) hinnatud 2018., 2021. ja 2023. aastal halvaks (jõgede seire 2024. a aruanne). Peamine põhjus on üldlammastiku sisaldus. Pärändniitude tüüpide andmed olid kaitsekorralduskava koostamise ajal ebatäpsed, seetõttu ei arvesta hindaja konkreetseid tüüpe (nt 6450 jt) vaid pärändniitude seisundit tervikuna, olenemata, mis tüübiks need on või kunagi on olnud inventeeritud. Kuna 2024. a viidi läbi põhjalik pärändniitude inventuur, on nende pindala EELISes võrreldes kaitsekorralduskava koostamise ajaga suurenenud 35 ha võrra. Pärändniitude keskmine esinduslikkus on 2025. a B, kaitsekorraldusperioodi algul D. Siiski ei saa niitude olukorda tervikuna lugeda paranenuks, sest 2024. a inventuuriga hinnati mitmed niidud vähemväärtuslikuks tüübiks 6510 kommentaariga, et hooldamatuse tõttu on väärtus vähenenud ja kui hooldada, võib kujuneda 6210ks või 6270ks. Hooldatavate alade seisund on eeldatavalt muutunud paremaks, teiste oma halvemaks. Kuna hooldatavad alad moodsatavad vaid lumbes 25% pärändniitudest, arvestab hindaja, et kaitsealal tervikuna ei ole pärändniitude seisund paranenud. Metsaelupaigatüüpide (9010*, 9050, 9080*, 91F0) seisundi võib lugeda paranenuks, sest nende keskmine esinduslikkus ja pindala on vähesel määral tõusnud või jäänud samaks.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Pärändniitude seisundi kaitsealal tervikuna võib lugeda halvenenuks, sest hooldatakse neist vaid umbes veerandit.	EELIS	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Pärändniite tuleb hooldada. Selja jõe seisundi parandamiseks veemajanduskava kriteeriumite järgi on kõige olulisem vähendada põllumajandusest tulevate lammastiku kogust.	hindaja teadmised, KESE (jõgede seire aruanne 2024)	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	KAURI ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Selja jõe MKA hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 6,97 (keskmine).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on stabiilne	KAURI ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mis teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Selja jõe MKA sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 57,71 (keskmine). Sidusust langetab kaitseala osaliselt pikk ja peenike kuju, mis on ümbritsetud põllumajandusmaastikuga.
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	Keskonnaameti järelevalve osakond	Ebaseaduslik ehitamine, jõe kalda muutmine, veekaitsevööndis ebaseaduslik puude raie, ebaseaduslik metsaraie, telkimine ja lõkgetegemine
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Jah, rikkumistel on võimalik (oluline) mõju kaitseväärtustele	hindaja teadmised	Ebaseaduslik ehitamine kahjustab looduskooslusi ja maastikulisi väärtuseid. Jõe veekaitsevööndis nõuetele mittevastav raie ja pinnasetööd (sh kaldajoone kujundamine) halvendavad jõe ja kalastiku seisundit. Ebasobivas kohas telkimine ja lõkgetegemine kahjustab koosluseid.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei, kuid kaitsekorra muutmine on juba töös	Riigi Teataja, Keskonnaameti dokumendihaldusüsteem	Vajalik on täiendada ja muuta kaitseväärtuseid, eelnõu on algatatud.
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	EELIS, Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem	Vajalik on muuta kaitseväärtuseks olevate pärändniitude tüüpide nimekirja, eelnõu on algatatud.
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Selja jõgi on kogu ulatuses määratud lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigaks olevate veekogude nimistusse, millel on vastavalt «Looduskaitseaduse» § 51 lõikele 1 keelatud uute paisude rajamine ja olemasolevate paisude rekonstrueerimine ulatuses, mis tõstab veetaset, ning veekogu loodusliku sängi ja hüdroloogilise režiimi muutmine.	Riigi Teataja	

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	101	76	75,2%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	14	77,8%
Survetegurid (planeerimine)	9	7	77,8%
Eesmärgid (planeerimine)	12	10	83,3%
Meetmed (planeerimine)	9	7	77,8%
Sisendid (rakendamine)	9	8	88,9%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	15	10	66,7%
Tulemused (väljundid)	20	11	55,0%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	48	38	79,2%
Rakendamine	15	14	93,3%
Väljundid	35	21	60,0%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealaade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdroloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX